

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se
primesc.
Manuscrise nu se retrimt.
INSERATE
se primesc la Administrațiunea în
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena: la M. Dukas Nachf.,
Nux. Augenfeld & Emeric Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachf., Anton Oppelik.
In Budapesta: la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Iuliu
Leopold (VII Erzsébet-körút).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
rie garmond pe o colônă 10
bani pentru o publicare. Pu-
blicări mai dese după tarifar
și învalală. — RECLAME pe
pagina 3-a o seriă 20 bani

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXVI.

„GAZETA“ iese în de-care și.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-ri de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-ri de Duminică 8 fr. pe an.
Se primumeră la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 30. etagiu
I.: Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul în casă: Pe un an
24 cor., pe șase luni 12 cor.,
pe trei luni 6 cor. — Un esem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 95.

Brașov, Joi 1 (14) Mai.

1903.

Unde am ajuns?

IV.

In numărul său ultim, în care și-a luat rămas bun dela cetitorii săi, „Tribuna“, deși se declară de organul partidului național român, nu face amintire cu nici un cuvânt de programul acestui partid, nu spune decât și cum l'a apărât și cui îi lasă grija acesta după încetarea ei, ci se restringe a vorbi numai și numai de programul ei propriu, de „confesiunea ei politică“ și a pune în vedere, că în curând îi va lua locul un alt organ.

In același număr, imediat după anunțarea, despre care e vorba, „Tribuna“ ne spune sub titlul „Noul organ al partidului“, că „...s'a și pornit o propagandă viuă pentru fondarea unui nou diar cu programul „Tribunei“...“

Decă se tratăză de programul „Tribunei“, de ce se se înființeze un nou diar? De ce se nu se continue „Tribuna“, ca se pôtă milita mai departe pentru al ei program?

Și decă e vorba de un nou organ al partidului național, atunci ce noimă are ca acest organ se se înființeze cu programul „Tribunei“ și nu cu programul partidului național?

Intrebările de mai sus nu sunt nici-decum superflue, ele se impun de sine îndată ce vom avé în vedere partidul și marile lui interese de viață, ér nu cutare grup, séu cutare politică a cutăror fruntași.

Au ajuns în mare strîmtóre fruntașii, carî s'au „găsit grupați“ în jurul „Tribunei“ până la încetarea ei, decă nu affă alt espedient, nu găsec alt sprijin de a continua lupta pe cale diaristică, decât în înființarea unui nou diar cu programul cel vechi al „Tribunei“. Și acesta e cu atât mai fatal și dureros, cu cât, precum se pôte ceti printre șire, e vorba în adresa „Tribunei“ cătră cetitorii ei de acei fruntași, carî ca membrii ai comitetului central al

partidului au rămas pe lângă „Tribuna“ în scopul mărturisit de a apăra interesele și continuitatea partidului.

A putut ajunge „Tribuna“ unde a ajuns, concurrend turbatele atacurî adversare cu greșelele proprii ale diriguitorilor ei; a putut se dispară un organ de publicitate, ori cât de însemnat rol se fi avut atunci și atunci, dér ca interesele de viață ale unui partid național ca al nostru, care se întinde dela un colț al țării până la celălalt, unindu-ne pe toți în simbolul solidarității naționale, se fie răzimate numai pe puterea de viață a unui singur organ de publicitate, ca s'ajungă afacerile noastre publice naționale în acel hal, încât se atérne viitorea lor îngrijire dela o singură și specială combinațiune diaristică a cătorva persoane, fie ele mai mult ori mai puțin „fruntașe“ — acesta ni-se pare lucru atât de curios și abnorm, încât, *sit venia verbis*, ar merita a se folosi ca obiect pentru o operetă comică.

Și totuși, decă ne vom gândi serios, vom fi siliți a recunoște, că în adevăr cam aici au adus lucrurile nepriceperea și neprevederea unora și indolența de neiertat a celor mai mulți.

Am dori ca cei-ce cred a fi aflat talismanul salvator în înființarea „noului organ al partidului“ cu programul „vechiului organ“ dispărut, se ne spună, cum a fost cu puțință și cum s'a putut admite de cătră bărbații, carî au fost aleși în comitetul diriguitor al partidului, ca diarul declarat de ei „diar al comitetului și al partidului“ în tot timpul, cât a apărut, se fie și se rămână constant cu totul neaccesibil pentru ori-ce conlucrare serioasă, sinceră și frătească cu cele-lalte diare române naționale dela noi, carî au contribuit la înființarea partidului și au servit și servesc cauzei lui?

Cum se ne esplicăm, că timp de nouă-spre-șapte, ani cât a trăit,

diarul acela, de a căruia program nici după dispariția lui nu vor se se despărtescă, n'a vrut nici decum se stea de vorbă în mod serios, obiectiv și principiar asupra orî și cărei cestiuni naționale, interioare și esteriore mai mult séu mai puțin însemnate, cu diarele naționale de la noi?

Se mai pôte mira cineva în asemenea împrejurări, că cei ce se găsec grupați în jurul acelu diar nu mai sciu încătrău, nu mai sciu cum se-și ajute, și că gândesc că vor pôte scăpa din situația strîmtorată, în care i-a adus politica anterioară și posterioară tribunistă față cu însuși partidul și cu interesele sale de viață, decă vor pune o nouă etichetă pe vechia marfă, cu care au umblat pe la târguri?

Nu-i putem crede așa de naivi. Atunci ce voiesc? Vor se încerce ore a da partidului o direcțiune nouă, care se se abată dela spiritul programului séu?

De așa ceva nu-i credem capabil.

Stăm decî în loc și ne gândim: Nu cum-va suntem în ajunul unei noue trageri pe stôră, care se n'trecă tot ce s'a mai vădut și admirat până acuma?

Evenimentele din Croația.

Diarele, ce le-am primit ađi din Budapesta sunt pline cu amănunte estrem de alarmante asupra lucrurilor ce se petrec în Croația. Decă ar fi se dăm credemânt deplin scirilor comunicate de foile maghiare, atunci ar trebui se dicem, că în Croația a isbucnit o adevărată revoluțiune.

Diarylui „Budapesti Hirlap“ i-se comunică din Agram, că populațiunea Croației de mult este în mare fierbere. Printre popor mișună mulțime de agitatori, carî îi spun, că cel-ce nu face jurământ, că nu va vota pentru guvern și aceia carî se vor purta prietinesce față cu Ungaria și față cu pactul (financiar) ungaro-croat,

aceia trebuie omorîți. Li-se mai spune ómenilor, că împératul îi va apăra, ér soldații n'au se impusce în ei.

Din Brod se serie aceleași foi, că agitațiunea contra Ungarilor e generală, țărani sunt așțați și în fruntea mișcării stă însuși primarul. În întreaga Croație terenul e pregătit pentru răscolă și numai semnalul se mai așteptă. Într-una din nopțile trecute s'a plănuit un atac în contra căilor ferate. În Agram e convocată o mare întrunire la care poporul din provincie este invitat cu cuvintele: *Trăescă Croatul! Crepe Maghiarul!*

Pe linia Baranya-Szentlőrinc—Nașic tablele cu inscripții maghiare au fost date jos și sdrobite. Este amenințată cu deosebire gara de la *Sericanc*. În fața pericolului s'a dat ordin unui batalion din regimentul 52 din Cinci-biserici, se stea gata de plecare.

Din Kaposvar au plecat deja mai multe companii în Croația.

În Sisek a fost o mare turburare într-una din nopțile trecute. Turburătorii au spart ferestriile unui restaurant și au sdrobit mobilierul. Gara din Brod a fost bombardată cu pietrii, au rapt tablele cu inscripții maghiare și au bătut pe funcționarii maghiari. Ordinea numai cu mare greutate a putut fi restabilită.

„Pester Lloyd“ comunică următoarele despre scenele turbulente ce s'au petrecut la castelul *Fodroczy* din Bogacevo.

Fodroczy se afla Duminica trecută cu familia sa la masă. Un țeran aduce scirea, că 1000 de țerani din Glogovnicea vor se-i asedieze castelul. În momentul următor întreaga împrejurime era plină de țerani. Fodroczy eși pe verandă și provocă pe țerani se se depărteze în liniște. O miie de voci însă îi răspunseră:

— Deschide pórta, căci Banul este ascuns aici.

Fodroczy căută se-i liniștescă dicându-le, că Banul nu e la el. Nimic n'a folosit însă. Pietrii cât pumnul sburără din toate părțile în ferestri și ómenii fanatisați pētrunseră prin bucătărie în castel. Fodroczy îi aștepta cu revolverul încărcat. Vēdend însă, că ori-ce apărare ar fi zadarnică, Fodroczy le dișe:

FOILETONUL „GAZ. TRANS“.

Mórtea mea.

(5) (Urmare).

„Nu merg“ răspunse Margareta cu voce rezolută, „nu vréu se merg, vréu se rămân aici“.

Vocea ei, pe care nu o auđisem de erî, mă emoționă adênc. Era alterată de durere. O, scumpa, și iubita mea soție! Simțiam, că era aprópe de mine, ea era ultima mea consolare și scieam că privirile ei erau așintite neconținut asupra mea și că și-a vērșat toate lacrimile inimei sale pentru mine.

Timpul trecea. Înaintea ușii auđiam un sgomot, pe care la început nu mi-l puteam esplica. Se părea, că cine-va tîrăie o mobilă pe scări și că acestea fiind strîmte, mobilă se lovesce mereu de ziduri. Din potopul de lacrimi ale Margaretei ghiceai, că acuma imi aduc cosciugul. „Ați venit prea curênd“ dișe dómna

Gabin ursuză cătră ómeni, „puneți-l colo lângă pat“.

Cam pe la ce óră e? Pe la noué, mi-se pare. Așa-dér cosciugul era aici! Și cu totă nóptea adêncă, ce mă impresura, îl vedeam limpede înaintea mea: era nou de tot, scândurile de abia giluite... Dómne, Dumneđeu meu, va se dică s'a sfêșit totul? O se mă așeđe în dulapul acesta negru, se mă ducă și se mă bage în pămênt?

Într-aceea mai avui o ultimă bucurie; cu totă slăbiciunea ei și cu totă împotrivirea bētrânei, Margareta ținú se-mi facă ea ultimul serviciu: Mă premeni și îmbracă cu îngrijirea de soră și nevastă. Aveam senzația că mă ține pentru ultima óră în brațele sale la fie-care haină, ce mi-o pune pe corp. Adesea trebuia, copleșită de durere, se se opréscă, apoi mă stringea la piept și mă scâldea în lacrimile sale. Ah, cu câtă plăcere i-aș fi înapoiat îmbrățișarea și sărutarea. Cu cât drag i aș fi strigat: „Nu plânge iubito, eu traesc! — Ah, dar eram neputincioși de a mă mișca

și trebuia se mă las se umble cu mine ca cu o masă inertă, fără viață!

„Ce păcat de atâtea lucruri frumóse“, dișea mereu dómna Gabin, ajutând nevetei mele. „Tóte sunt pierdute“.

„Lasă-mé se fac cum sciu eu“ răspunse Margareta suspinând, „se ducă cu sine pe ultima sa cale tot ce are mai frumos“.

Înțelesei, că mă îmbracă în hainele, cu carî am fost mire. Le pusesem la o parte cu îngrijire și aveam de gând se le îmbrac în Paris numai la solemnități mai mari.

După ce a terminat, Margareta căđu istovită în jilt și auđiam cum plângea amar.

De-odată auđii vocea lui Simoneau. Trebuie, că a întrat fără sgomot, căci n'aveam cunoscînță se fie în odaie.

„Au venit. Sunt jos“ șopti el bētrânei.

„Bine“, răspunse acesta tot șoptind. „Au venit tocmăi la timp. E mai bine se isprăvim mai curênd. Chieმაți-i sus“.

Simoneau hesita. „Mē tem“, dișe el, „mē tem de desperarea nenorocitei femei“.

„Bētrâna părea, că a rămas gânditoare, ér după o paușă începú: „Ascultați, domnule, d-vóstré trebuie, cu binele séu cu forța, se o duceți în odaia mea. Nu e permis se rămână aici. Ii facem un serviciu, decă nu o lăsăm aici. Noi se ne îngrijim, ca se se pregătéscă totul cât se pôte de iute“.

Vorbele acestea mă isbiră drept în inimă. Nécazul meu crescú și mai mult, când înțelesei că Simoneau se apropie de soția mea și ghiciú, că acum are se se producă o luptă grozavă.

Simoneau rugă, imploră pe Margareta, se nu rămână în odaie.

„Pentru numele lui Dumneđeu, nu te espune de geaba la o durere atât de crâncenă“, dișe el.

„Nu, nu“ repeta nenorocita, sermana femeie, „nu, nu, vréu se stau până în ultimul moment. Ah, eu nu îl am decât pe el în lume, și decă s'a dus și el, am rămas părăsită, singură — singură!“

— Sunteți Croați, ér nu tâlhari. Tot ce doriți vi-se va împlini.

Țeranii habar n'aveau de vorbele lui și strigau: Banul se află aici! Dă-ni-l! Au intrat apoi prin toate odăile și timp de două ore au spart și au zdrobit tot ce le sta înaintea. Au pretins apoi să li-se dea stindardul maghiar. După ce li-s'a spus, că nu sunt ast-fel de stindarde în castel, țeranii s'au urcat în turnul castelului de unde au luat vr'o 20 de stindarde deosebite. După aceea au provocat pe Fodroczy să facă jurământ în biserică, că nu va mai vota pentru guvern, nu va mai ține ascuns pe Banul și că nu va pretinde nici o despăgubire pentru paguba ce i-s'a făcut. Apoi au dat foc stégurilor și au silit pe Fodroczy să mERGă cu ei la Calnic și să le ajute a jefui și omori pe primarul Kadicek. S'a iscat însé o mare furtună, de care Fodroczy profitând, s'a întors acasă.

Memorandul opoziției croate.

Opoziția croată a adresat Banului *Khuen-Hedervary* un memorandum, în care accentuează înainte de toate, că sub conducerea lui stările publice din Croația au luat un caracter din ce în ce mai trist și mai serios: închisorile sunt pline de arestați politici, ȋiarele sunt confiscate, poliția și gendarmeria vré s'e remedieze relele prin expulsiuni și vERSĂRI de sANGE.

Ultimele turburări n'au fost provocate de agitațiunile opoziției croate, séu de Camarilla din Viena, căci ele sunt o firească urmare a sistemului politic al Banului. Acest sistem s'a manifestat în trei direcțiuni, anume:

1) Banul s'a încercat a schimba elementul fundamental al raporturilor dintre Croația-Slavonia și Ungaria; 2) Limba maghiară se întrebunțează tot mai des pe teritoriul Croației în oficiile publice, prin ceea-ce se calcă dispozițiunile §-lui 57 din pactul financiar ungaro-croat, care numai limba croată o recunósce de limbă oficială; 3) Pe lângă stindardul croat se aplică oficial și stindardul maghiar, pe când § 61 din pact prescrie clar, că în Croația-Slavonia numai tricolorul croat pÓte fi arborat în mod legal.

Memorandul ia în nume de réu Banului, că sub administrarea lui de 20 ani drepturile naționale croate nu că au fost lărgite, ci din potrivă au fost restrânse, ba în multe casuri suspendate. Opinia publică croată punându-se în mișcare pentru a protesta contra abuzurilor, organele administrative supuse Banului au interzis în mod ilegal adunările, chiar și în casuri când nu erau competente. În ast-fel de împrejurări e firesc, ca neliniștea să se manifesteze în turburări, ér Banul drept remediarea situațiunei, apără cu poliția stindardul maghiar, inscripțiile maghiare și prigonesce crud populațiunea cu ajutorul poliției și gendarmeriei.

Remaghiarisarea „Ungurilor valahisați“ de la Bârcea-mare.

Din comitatul Hunedórei, Maiú a. c.

Din incidentul procesului criminal, intentat părintelui Iosif Stupineanu pe motiv, că ar fi agitat contra Maghiarilor, mi-am adus aminte de tĂMBĂLĂUL patriotic, ce a avut loc în Bârcea-mică, când cu sfințirea bisericii reformate de acolo. Cele ce le voiú scrie mai la vale, mi-le-a împărtășit un domn maghiar, de o distinsă poziție, care însuși a luat parte la sfințirea bisericii, și mi-le-a împărtășit cu multă indignare.

Pentru mai buna pricepere a lucrului trebuie să vă spun, că în comuna Bârcea mare, de când e lumea, țeranii maghiari nu au locuit și nici astăzi Maghiari băștinași acolo nu locuiesc. Bârcea-mare e o comună mică, situată pe partea dréptă a Cernei, ce isvoresce din munții Huniadórei, cale de trei pătrare de ore de la Deva.

Țeranii din acea comună, sunt românii uniți. Au o biserică de piétră și până mai anii trecuți au avut un preot fÓrte vrednic, pe fie iertatul Petru Pop.

În Bârcea-mare, Barsay-escii au fost „domni“ de pĂmÉnt și o parte din descendenți și acuma locuiesc în comună, în edificiile rĂmase și cari de present se gĂsese într'o stare ca multe „curți domnesci“ de prin Ardeal.

Aici a séđut pe timpul când s'au întemplat cele ce vi-le voiú istorisi și „măria sa“ fișpanul comitatului Hunedórei: Barsay Kálmán, marele apostol al maghiarisării din aceste părți. Se scie, că nemeștii și proprietărașii scĂpĂtați, de comun se pÓrtă brutal, neuman și păgubitor cu țeranii din comunele pe unde se cred încă tot domni feudali, de unde fÓrte natural, țeranii se feresc de ei și nu le merg la lucru, nici nu se aplică la ei ca servitori; decí „măriile lor“ sunt necesități a-și aduce lucrători și servitori din alte părți — cei mai fuduli își aduc SĂcui — cu cari însé fÓrte arare-ori se pÓt ferici.

Așa a fost și la Bârcea mare. „Măriile lor“ în frunte cu fișpanul Barsay Kálmán, au iscodit planuri uriașe. Ca să arete, cât sunt ei de mari patrioți, Barsay Kálmán cu ai séi au mișcat toate pietrele, ca în comuna învecinată Bârcea-mică, să se facă școlă de stat.

Pentru a-și ajunge scopul, Barsay-escii au dĂruit pentru edificiul de școlă nisece hurube de magazine vechi, din care apoi s'a făcut vestita școlă de stat cu menirea să maghiariseze împrejurimea românescă.

Și ca efectul să fie și maisigur, apoi să aibă și ei și servitorii lor unde să se róge lui Dumneđu, s'a zidit și o bisericuță reformată, chiar în fața școlii de stat.

ȋiarele maghiare de pe atunci s'au ocupat mult cu școlă și biserică din Bâr-

cea, și mari speranțe de maghiarisare s'au legat de ridicarea acelor zidiri.

După-ce s'au ridicat școlă și bisericuța, patrioții cei mari ai comitatului au făcut să se convÓce adunarea generală a societății de maghiarisare „Emke“ din Clușiú la Deva, ca cu acea ocaziune publicul maghiar să pÓtă lua parte și la sfințirea bisericii din Bârcea.

Mi-aduc aminte, câtă lume maghiară se adunase atunci la Deva și cu câtă pietate și compătimitare politică-maghiară scrieau ȋiarele maghiare despre „sĂrmanii Maghiari romanisati de la Bârcea“. Se vorbea, cu mult entusiasm, cum alta ȋi, tot publicul maghiar va merge la Bârcea, la sfințirea bisericii reformate, să vadă cu ochii pe nefericiții acei de Maghiari, cari s'au romanisat atât de cumplit. ȋiarele maghiare au fost pline de rapÓrte elogióse despre succesul splendid al adunării generale a societății „Emke“ și de pioasă sfințire a bisericii reformate din Bârcea, viitÓrea Meccă a Maghiarilor valahisați.

A doua-treia ȋi după serbările patriotice din Deva și Bârcea, m'am întâlnit cu sus numitul „domn“, un gentleman și veteran fÓrte simpatic, unicul despre care se ȋicea, că are mai mult drept a se provoca la antecesorii séi princiar... care a trăit mult timp între Români și a fost și deputat în dieta din Budapesta. Cum m'a văđut, a venit la mine și luându-mă de braț îmi istorisi următÓrele:

— Frate și prietene! (vorbia bine romănesce). Scii, că alaltăeri s'a întemplat la Bârcea un scandal ne mai pomenit!

— Cum așa? N'am auzit nimic. — Kálmán *barátom*, n'i-a tras pe sfÓră și n'i-a făcut una, încât și aȋi îmi ard obrajii de rușine. Precum vei fi auzit, tot publicul de la adunarea gen. a societății „Emke“ a eșit la Bârcea, ca să asiste la sfințirea bisericii reformate. S'a adunat multă lume, căci erau mulți curioși să vadă pe Maghiarii cei „romanisati“, despre cari se scrisese atât de mult prin ȋiare. Aranjatorul de frunte și așa ȋicénd domnul casei, fratele Barsay Kálmán, era în mare perplexitate, căci publicul mereu venia, ba a fost sosit și episcopul reformat — și credincioșii, noii reformati, pe cari erau curioși să-i vadă cei sositți, nu erau ca 'n palmă și se apropia vremea să se începă sfințirea.

Văđénd, că nu mai e scĂpare, fratele Kálmán se repeđi prin sat, și pe care cum îl întâlnia, îi porunceá să vină grabnic la biserică cea nouă la sfințire, să stea și ei pe acolo, că apoi vor fi omeniți ca nisece domni.

Cu multă trudă a verbuat (adunat cu toba) apoi o cĂtă de țeranii din Bârcea mare și mică de pe la casele lor și de pe uliți, ba și de pe câmp, prin ómenii séi...

Publicul cel mare, — se 'nțelege, — nu scia nimic și nici nu înțelegea, cum noii credincioși se adună așa cu greu, ba pe unii din óspeți îi podideau lacrimile

de compătimitare, văđénd cât de străini sé simțiau noii remaghiarisati.

Se începe ceremonia sfințirii. Kálmán îi înșiră pe cei adunați chiar înainte, în fața episcopului. Episcopul ține predica și se adreséază cu multă pietate către noii credincioși, — momentul e înălțator. Subtótă durata predicei și mai cu sémă când să se împartă nafora, noii credincioși aveua o ținută de tot curióasă și neexplicabilă, căci abia numai unii se apropiau de masă — cari de fapt erau trecuți la legea rdformată, — pe când ceilalți păreau așa de spăriați, se coteau și se uitau unii la alții, așa de curioși, încât publicul și chiar episcopul stăteau uimiți, căci nu puteau înțelege ce să însemneze toate aceste. Eu la moment am văđut, că ce s, dÉR n'am putut să contribuú. ca scandalul să fie și mai mare, fără ca să mă fac și pe mine de rușine.

În acéstă situație penibilă, — continuă domnul din cestiune — de-odată se aude în biserică un sgomot mare din afară. Adecă ce să veđi? Femeile bărbăților recrutați de Kálmán, au aflat, că bărbății lor sunt în biserică, și că acolo îi vor cumineca ca pe reformati... Haid' cu toatele 'naintea bisericii reformate și fiind-că nu puteau să între, au început să strige, cât le lua gura:

„Măi Ioane! Măi Nicolae! Măi Tódere! Ce cauți tu acolo? Ești afară! N'auđi măi? La casă să nu mai vii, până nu te vei spovedi și cumineca la popa nost'“ — și așa mai departe...

ȋi poți închipui situația! Episcopul aflând de mișculanțele lui Barsay Kálmán, s'a indignat întru atăta, încât n'a mai voit să stea nici la masă, ci a lăsat să prindă caii la trăsură și s'a dus fÓrte măhnit la stația de la Simeria și cu trenul de după améđi a plecat înapoi la Clușiú.

Așa m'a povestit mie cele petrecute fie-ertatul: „Puiú de prinț de la Vint.“

Éta în ce comună s'a întemplat evenimentul cel gróznic, că un popă valah a pus éráși în prospect valahisarea bieților Maghiari și încă pe timpul fișpaniei desendentului princiar Barsay Kálmán.

Cassiu.

Ce se petrece în Balcani.

Se comunică din Constantinopol, că în Macedonia au fost arestați 864 învățători și 28 profesori de gimnasiu, între cari 82 SÉrbi. Cei-lalți sunt toți Bulgari.

= ȋiarul „*Vecerna Posta*“ din Sofia cere, ca poporul bulgar să siléscă în mod direct guvernul, ca să declare réșboiú Turciei.

= Din *Ueskueb* se telegraféază, că de câte-va ȋile merg la Mitrovița câte trei-patru trenuri militare. A plecat acolo și o baterie.

= Din *Monastir* se anunță, că în cursul perchisițiunilor făcute la casele bulgăresci de către nizami, Bulgarii s'au revoltat întrebunțând arme. Patru Bulgari și un soldat au fost uciși. Orașul are un aspect jalnic. Nimeni nu îndrănesce să iasă din casă.

= „*Agence Naționale*“ află din Atena, că autoritățile grecesci au primit de la comitetele macedonene mai multe scrisori în cari sunt anunțate, că se vor comite atentate și în Grecia. Guvernul grecesc a luat mari precauțiuni la hotaré. În câte-va puncte din Thesalia s'a sequestrat dinamită.

= Faimosul șef de bandă bulgar Piperkata a atacat și a jefuit posta turcésă, ce circula între Kitchewo și Monastir (Britolia).

= „*L'Independance Belge*“ scrie, că primul ministru bulgar e un infocat rusofil și nu se va arăta dispus la un réșboiú cu Turcia, decât atunci când va primi cuvÉntul de ordine de la Petersburg. Opinia publică din Bulgaria însé ține pe față cu revoluționarii din Macedonia. La Sofia se consideră de neînălțurat un réșboiú

Dómna Gabin șopti tinerului: „Du-te ia-o și o du afară!“

„Cum? Acest om străin să îndrănescă a se apropia de soția mea și a o lua în brațe?“

Trebuie, că a îndrăsnit, căci auđii pe Margareta țipând.

Atunci mă cuprinse o mĂnie sĂlbatică, voiam să mă ridic și să mă arunc asupra miserabilului. DÉR membrele mele rĂmaseră paralisate, nici atăta putere nu aveam să-mi ridic pleópele, ca să văđ, ce se petrece împrejurul meu.

Lupta continua, nevasta mea se ținea de mobilă și suspina: „O, pentru numele lui Dumneđu, lasă-mé te rog, lasă-mé, nu vréu, nu vréu.“

Trebuie că Simonean a apucat'o cu totă puterea, căci Margareta striga cu glas jalnic, ca o copilă nĂpĂstuită.

O duse... suspinele ei se auđiau acum din depărtare... nu o mai auđiam... și eu îmi zugrăviam în imaginație, cum o ducea tinerul robust în brațe, cum ea istovită

fără puteri, zăcea la pieptul lui lat și plĂngea atÉrnată de gĂtul lui și că acum ea trebuie să se lase a o duce, unde vrea el.

„Asta fi o grea muncă“, murmura bătrâna, „și acum repede, până e timp.“

Și se îndreptă spre ușe.

Iar pe mine mă cuprinse o gelosie fără margini. Simțiam că îndepărtarea nevastei mele este o răpire abominabilă. Deși pe Margareta nu o văđusem din ȋiua trecută, dÉR o auđiam cel puțin și aveam consciența prezenței ei. Acuma s'a sfirșit totul, acuma m'i-au smuls'o, m'i-au răpit'o; un străin s'a pus între mine și ea, m'i-a luat'o, înainte de a mă fi băgat în pĂmÉnt! Și acuma ea era singură cu dÉnsul în odaia laterală, el o mĂngăia, pÓte va fi îndrăsnit chiar a o săruta!

Ușa se deschise din nou. Se auđiau nisece pași grei.

„Repede, repede“, îndemna dómna Gabin, „repede, înainte de a veni tineră femeie.“

Bătrâna vorbea către ómenii ce intrară, ér aceștia răspundeau scurt și nearticulat.

„Eu nu sunt rudă“, esplică bătrâna mai departe, „eu nu sunt decât vecină. Eu n'am nici un profit de aici și mă interezez de acești ómeni numai din milă. De sigur nu e ceva lucru plăcut. Am priveghiat tótă nóptea și pe la órele patru se făcuse frig al dracului. — Să scii, că sunt o próstă. Sunt prea bună.“

Pe când bătrâna flecărea neîncetat, necunoscuții aședără cosciugul în mijlocul odăii. Acuma înțelegem, că s'a sfirșit totul. Eram oséndit și încă tot nu mă treziam!

Cugetele mele își perdură claritatea; aveam senzația, par-că un fum negru ar pluti d'asupra mea și m'ar învăli total. O obosélă mare mă cuprinse și simțiam un fel de ușurare, că nu trebuia să mai aștept, să mai sperez nimica.

(Va urma.)

eu Turcia. Se prețuesc de pe acum forțele de rezistență ale armatei bulgare.

— După o telegramă din Berlin, situația în Orient s'ar fi îmbunătățit. Intre Sofia și Constantinopol relațiile nu mai sunt așa de încordate, grație eforturilor puterilor, cari au declarat energie, că pacea trebuie să fie menținută în Balcani.

SCIRILE DILEI.

— 30 Aprilie v.

Incă un „agitator“ condamnat. La curtea cu jurați din Budapesta s'a judecat alaltaeri procesul de presă intentat foii slovacesei „Hlas Ludu“. Era incriminat un articol scris de d-l Francisc Kabina în care se ataca ordonanța lui Wlasics privitoare la predarea limbii maghiare în școlile primare. Acusatul fu declarat vinovat și pe baza verdictului juraților, tribunalul l'a condamnat la 3 luni închisoare de stat și 200 corore amendă.

Serbări în amintirea lui Rakoczi. Din incidentul aniversării a 200 a revoluției lui Rakoczi atât în Budapesta, cât și în mai multe orașe provinciale s'au ținut serbări împreunate cu reprezentarea unor piese naționale, declamațiuni etc. Cu deosebire tinerimea a ținut să-și manifeste omagiul său față cu memoria revoluționarului maghiar. Delegațiunii studentesci din mai multe orașe au participat la serbarea din Budapesta.

Sedință generală la Academia maghiară. Academia maghiară și-a ținut Dumineca trecută ședința generală aniversară. Președintele Baron Lorant Eötvös a ținut o conferință din științele fizice vorbind despre măsurile unitare. Secretarul Col. Szily a cetit raportul anual, V. Concha a ținut un discurs comemorativ asupra lui Francisc Pulszky, ér Gustav Heinrich a vorbit despre influențele ungurescilor asupra literaturii germane.

Nou avocat român în Biserica Albă. D-l Dr. Titu Mălaiu, care nu de mult a trecut cu succes examenul de avocat și-a deschis cancelaria în Biserica Albă (Bănat).

Reformele în Rusia. Manifestul prin care Țarul promite reformele, a fost citit în toate bisericile și sinagoge din Rusia. În sinagoga din Odessa s'a petrecut un accident. Un glas a strigat: Jos absolutismul! și în urmă s'a fluierat. Evreii din sinagogă au fugit. Din galeriile sinagogei s'au aruncat jos foi volante pe cari erau imprimate: Trăescă socialismul! Poliția a făcut mai multe arestări.

Turburări în Rusia. La Teraspoli, oraș pe malul Nistrului, s'au petrecut aceleași scene ca și la Kișineu. Mai mulți evrei au fost masacrați.

Proprietatea în Solnoc-Dobâca. Proprietăți mai însemnate au în acest comitat baronul Samuil Iosika (Surduc), contele Victor Korniss (S.-Benediug), contele Eug. Vass (Țaga), contele Géza Teleki eredí (Suciul-superior), contele Iul. Teleki (Lona), conții Bethlen, bar. Des. Banffy și Korbuly Bogdan. Dintre 66 arendași 43 sunt jidovi cu 38.000 jughère. (Înainte cu 10 ani din 54 arendași erau 35 jidovi cu 30.000 jughère). Proprietarii mari jidovi sunt 65 cu 63.000 jughère. (Înainte cu 10 ani erau 25 cu 32.000 jughère).

Morți de ciumă. O depeșă din Calcutta anunță, că în ultima săptămână au murit de ciumă în India, 32 de mii de persoane. La Port-Said s'a constatat un nou cas de ciumă și consiliul sanitar din Constantinopol a ordonat o observațiune de 48 ore și desinfecțiune pentru toate proveniențele din acea localitate.

Resbunare diabolescă. Petru Kaspar și Ioan Hauswirt erau doi țărani din Lieboch (Stiria) și deși erau vecini, trăiau de mult în dușmănia cea mai mare. Cu deosebire Kaspar avea o ură atât de grăznică în privința lui Hauswirt, încât abia

aștepta să i-se dea privilegiu de răsbunare. În ziua de 1 Mai, după-cum scrie „Grazer Volksblatt“, Kaspar tăia nutreț în șura sa. Copilul de 4 ani al vecinului său veni în șură și se uita la Kaspar ce face. Lui Kaspar îi veni un gând diavolesc: „Hai băiete, ține cu mâna de aici“. Băiatul, fără să bănuască ceva, pune mâna pe nutreț și Kaspar dădu cu cuțitul ascuțit și odată cu nutrețul tăia degetul arătător de la mâna dreaptă a copilului, rănind și celelalte patru degete. Contra lui Kaspar s'a pornit cercetare criminală.

Un deputat tăcut ca peștele. În fiecare parlament este câte un număr de deputați, cari ani de-arândul nu-și ridică glasul să vorbescă și ei ceva în interesul celor ce i-au încredințat mandatul. În Metz a făcut cine-va țilele acestea o glumă electorală răutăcioasă la adresa deputatului Pierson, care în două perioade electorale s'a distins prin cea mai elocuentă tăcere. A scos anume de sub tipar o broșură intitulată: „Resumatul discursurilor rostite de d-l Pierson de pe tribuna Reichstagului german în timpul celor două sesiuni parlamentare, cât a reprezentat cercul Metz — Land. Rugăm a întorče.“ — Dăcă întorci pagina veți câte-va pagini albe...

Bursă de stat pentru diariști. Se scrie din Copenhaga: În budgetul statului se prevede în fie-care an o sumă pentru savanți, scriitori și artiști. Bani se împart parte ca subvențiune directă, parte ca bursă de călătorie. Anul acesta s'a conferit pentru prima oară o asemenea bursă unui diarist, un fapt care a fost primit cu aplause de întreaga presă.

În Veneția-de-jos se va arangea Duminecă la 17 Mai st. n. o producțiune declamatorie-teatrală din incidentul adunării învățătorilor din despărțământul Făgăraș al Reuniunii din archidieceasa gr. cat. de Alba-Iulia și Făgăraș. Prețul intrării de persoană 1 cor. 20 bani, de persoană în familie 1 cor. Venitul e destinat școlii locale. După producțiune urmează dans.

Un sfat bun. Cine vrea să-și facă în grădină un covor frumos de ierbă, aceia se recomandă a-și procura de la Magazinul de semințe c. r. Edmund Mauthner în Budapesta, amestecul de semințe de ierbă compus din ierbă de la „Promenada“ și „insula Margaretha“. De 29 ani livrează Mauthner aceste semințe de ierbă pentru parcurile splendide din Budapesta și din insula Margaretha.

C. A. Rosetti.

(Din memoriile regelui Carol.)

II.

6/18 Febr. 1870. Opoziția înșelată în speranțele sale găsește astăzi un pretext spre a eși din cameră. C. A. Rosetti, șeful liberalilor, fu ales pentru a doua oară deputat în orașul Brăila și prin urmare este invitat de către președintele camerei a-și ocupa scaunul. Astăzi se dă cetire răspunsului ce l'a dat Rosetti la invitarea președintelui. Rosetti numește acest act o lipsă de demnitate din partea președintelui. Mai departe răspunsul dăce în termeni ofensatori că această cameră n'a eșit din alegeri constituționale și că el nici odată nu va ocupa loc între membrii acestei camere. Un membru al majorității atacate (P. Grădișteanu) răspunde în termeni tot așa de violenți și insultă pe partizanii lui Rosetti cari apoi în număr de 9 părăsesc sala de ședințe cu amenințarea, că vor aranja pe stradă, o „tragedie sângeroasă“.

21 Februarie 5 Martie 1870. Bal la palat, la care se presintă foarte mulți chiar și C. A. Rosetti, care în „Românul“ atacă foarte violent părechea princiară.

8/20 August 1870. În noaptea trecută a izbucnit în Ploiești un fel de revoluție. Casarma dorobanților, în care nu erau decât 7 soldați și câțiva recruți a fost luată cu asalt, principele declarat ca detronat, generalul Goleșcu proclamat ca loșitor, ér Ioan Brătianu ministru de război ad interim! Deputatul Candianu Popescu, care stă în fruntea mișcării, ca nou prefect al județului a dat ordine pentru concentrarea trupelor. Principele consideră la început lucrul drept copilărie, pe urmă însă se convinge, că afacerea nu era atât de inofensivă. C. A. Rosetti conform intențiilor cărui se dăce că a oșerat Candianu de 14 zile a plecat din țară.

9/21 August 1870. Miniștrii lansază un apel, care comunică cetățenilor, că deputatul Candianu Popescu în fruntea unei bande de tulburători a făcut în Ploiești o încercare pe cât de descreerată, pe atât de criminală spre a răsturna ordinea actuală, dăr că liniscea a fost restabilită de către trupe în timp de 24 ore. Poporul să se stringă în jurul tronului, care în aceste timpuri tulbure este mai mult decât orî când singura garanție a prosperărei și existenței României.

Candianu a fugit la Buzău, acolo însă a fost arestat.

Revolta din Ploiești în urma măsurilor energice ale guvernului n'a avut urmări serioase, totuși s'a făcut numeroase arestări

Aflând principele că și generalul Goleșcu — odinioară membru în locotenența domnescă, care îi predete principelui înainte de asta cu patru ani puterea de stat — a fost arestat, trimite imediat pe adjunctul său să cheme pe Goleșcu. Principele își exprimă ragetele asupra celor întâmplare, spune însă că nimic nu e mai firesc, decât că guvernul a creșut de cuviință a-l aresta, de vreme ce „republica din Ploiești“ pe el l'a proclamat de regent. El însă, principele, are încredere în fidelitatea lui Goleșcu și îi redă libertatea. Îi pare rău de asemenea principelui, că și amicului lui Goleșcu, Ioan Brătianu încă a fost arestat în Pitești, nu poate admite, că Brătianu să fi știut de întreprinderea nebună de la Ploiești, orî că ar fi aprobat-o! Inițiatorii „Putsch“-ului*) de sigur au abusat în mod criminal de numele lui Goleșcu și Brătianu, nume cari au o popularitate atât de generală.

Brătianu se află internat în închisoarea orașului Pitești; el nu s'a împotrivit, când a mers la dînsul agentul polițienesc să-l aresteze și s'a rugat numai să nu i-se răcolască hărțile, căci acesta n'ar fi de cât ostenela de prisos, de vreme ce, adaugă el glumind, el este „un conspirator cu mai multă experiență“ de cât să se potă găsi la el hărțile compromițătoare.

Numărul arestanților se urcă la vr'o douăzeci persoane, înipotiva celor mai mulți din ei nu se vor pută produce dovezi, de orecce ucenicii lui Mazzini nici odată nu dau de la sine ceva scris.

De altmintea, cum scrie principele tatălui său, dată fiind anarhia de aji a spiritelor, probabil că juriul îi va achita pe toți cei ce au participat direct la „Putsch“-ul din Ploiești.**)

Armata ca și altă dată și în această ocaziune s'a purtat bine. Oficiantii de la oficiul telegrafic din Ploiești, pe aparatele cărora revoluționarii pusese mâna și-au păstrat și ei prezența de spirit. Candianu a intrat cu revolverul încărcat în birou și voia să forțeze pe oficiantii să telegrafizeze în țară și străinătate depeși despre detronarea principelui. În loc de aceasta ei au înștiințat imediat oficiul telegrafic din București despre cele întâmplare așa că ministerul a putut lua la timp măsurile necesare.

(Înainte încă de a fi pronunțat verdictul din Tîrgoviște, principele inspectând linia căilor fierate până la Brăila a fost invitat de Ploieșteni să se oprască în acel oraș și a fost primit la 12/24 Octomvrie cu mare însuflețire.

Am publicat mai pe larg descrierea proclamării republicei din Ploiești, care pe cum se vede a fost pusă la cale de Candianu-Popescu la inspirația lui Rosetti. Candianu Popescu, pe cum se scie a ajuns mai târziu general și cel mai iubit adjunct al regelui Carol, ér Rosetti a ajuns érași ministru.)

A. P.

Convocare.

Despărțământul Făgăraș al Reuniunii înv. gr. cat. din Archidieceasa gr. cat. de Alba-Iulia și Făgăraș își va ține adunarea de primăvară Duminecă în 17 Mai st. n. a. c. în Veneția inf., la care se invită P. T. membrii și toți binevoitorii școlii.

Program: 1. La 7 ore dimineța participarea în corpore la serviciul divin. 2. Constatarea membrilor prezenți. 3. Deschiderea ședinței. 4. Asistarea la examenul de vară cu elevii școlii locale. 5. Alegerea comisiunilor pentru aprecierea examenului, a disertațiilor precum și a în-

*) „Putsch“ în dialectul din Zürich înseamnă o încercare neacceptată de revoltă, care repede se liniștește. Cuvântul datăză de la mișcările din 1839. — Tr.

**) Juriul din Tîrgoviște a achitat în adevăr în Octomvrie pe toți revoluționarii din Ploiești. Trad.

casărei taxelor. 6. Cetirea disertației: „Cunoșterea individualității școlarului“ de inv. Octavian Pop. 7. Disertația populară: „Crescerea în familie și influința ei asupra vieții poporului“ de inv. Andrei Stroiă. 8. Raportul comisiunilor. 9. Cetirea protocolului din adunarea trecută. 10. Eventuale propuneri. 11. Fixarea locului și timpului adunării de toamnă și designarea persoanelor prelegătoare și disertante. 12. Alegerea celor 2 membrii verificători. 13. Inchiderea ședinței.

Șinca-Veche, în 6 Mai 1903.

Ioan Popu,
președinte.

Cornel Langa,
not. desp.

Literatură.

În tipografia Minerva din București se află sub presă trei volume și vor apăre peste câte-va zile:

1) Poesii din Verlaine, traduse de St. O. Iosif și D. Anghel.

2) Preludii, încercări critice de Il. Chendi.

3) Poesii, primul volum al colaboratorului nostru Z. Bărsan.

A apărut nr. 17 din Sămănătorul revistă literară săptămânală, cu următorul sumar: Ioan Bărsanul: Surorile; Eronin Barițiu: Amintiri despre Eminescu; St. O. I. Pastel; Mihai Sadoveanu: Într'un sat, odată; Zaharia Bărsanu: Vis și adevăr; Ioan Scurtu: Cronica săptămânii (Monumente naționale); Natalia Negru: După plöie.

—A apărut tomul I. din „Novele“ de Vasile Ranta Buticescu. Broșura are 286 pagini și conține istorioare frumoșe scrise într'un limbaj plăcut. Prețul ei e 1 cor. 60 bani plus 20 bani porto. Se potă procura de la tipografia A. Mureșianu, Brașov.

ULTIME SCIRI.

Deva, 13 Mai. (Telegr. part. a „Gaz. Trans.) Aji s'a judecat la tribunalul de aici procesul ce i-s'a intentat preotului Iosif Stupineanu pe motiv de agitație contra naționalității maghiare, ce ar fi comis'o prin aceea, că în calitate de catechet a provocat pe școlarii români uniți din Bărcea mică să nu-l mai salute unguresc, ci românesc, căci ei sunt Români, și că ar fi ațîțat contra Maghiarilor. Rechisitorul procurorului a fost slab, sub totă critica. Pledoaria apărătorului Dr. I. Pop magistrală. Prin puternice argumente a resfrâns toate momentele agravante din acuzare, arătând absoluta netemeinicie a urmăririi acusatului. Cu toate aceste acusatul Iosif Stupineanu a fost condamnat la trei luni închisoare de stat și o sută cor. amendă. Atât procurorul. cât și acusatul au anunțat recurs de nulitate.

Roma, 12 Mai. Mare senzație a produs aici articolul oficiosei „Tribuna“ în care se vestese înșghebarea unei noue alianțe între Italia, Francia, Anglia și Rusia, izolând pe Germania.

Constantinopol 12 Mai. După sciri din sorginte particulară, Turcia își mobilizează toate forțele armate, în vederea unui război. Inafară de concentrările din Albania și Macedonia, s'a pus pe picior de război un mare număr de soldați. Sosesc trupe din Siria, Asia minoră, Arabia, trenurile aducând mii de soldați cari sunt trimiși apoi la granița rusescă de-alungul Carsului.

Sosiți în Brașov.

Pe ziua de 12 Mai n.

Pomul verde: Niculescu, proprietar, Brăila, Unger, Pesta.

Europa: Ștefanescu, ofițer, București; Liechtenstein, Scheider, Stein, Nobel, Viena; Csiky, T.-Mureșului; Donner, B.-Ciaba; Milenkovits, Vêrșet.

București: Niculescu, proprietar, Piatra; Mautner, Polacsek, Pesta; Lukács, Viena; D-na Fleissig, Făgăraș; Havas, S.-Sângeorgiu.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Traian H. Pop.

»Romana«

este titlul broșurei, care a apărut în editura tipografiei A. Mureșianu, cu descrierea și explicarea dansului nostru de salon

„Romana“, dans de colóna în 5 figuri. *Descrișă și explicată împreună cu muzica ei, după compunerea ei originală.* Cu-o introducere („în loc de prefață“) de *Tunaru din Dumbrău, Popa.* — Tipografia Aurel Mureșianu, Brașov 1903.

A trecut deja o jumătate de secol, de când, în epoca renașterii noastre naționale, s'a compus și înființat în Brașov „Romana“, unicul dans de colóna român. În iarna anului 1901, cu ocaziunea jubileului de 50 de ani de la fondarea Reuniunii femeilor române, s'a serbat la balul festiv ce s'a dat în Brașov cu ocaziunea acesta și jubileul de 50 de ani al „Romanei“. La acest jubileu vre-o 20 de părechi, damele purtând costum național, au jucat „Romana“ jubilară, adică au executat acest dans în tocmai după regulile și prescrierile originale, cum s'a executat înainte cu 50 de ani la primul bal al „Reuniunii“.

Autorul broșurei explică „Romana“ în strînsă legătură cu muzica ei după aceste reguli și prescrieri originale, fără abaterile și erorile, ce cu timpul s'au furișat în acest dans. (Explicarea figurilor o face alături și în limba germană.)

Meritul autorului broșurei mai sus anunțate este, că a fixat regulile originale ale „Romanei“, ca ori și unde în ținuturile și țările locuite de Români acest dans de colóna român să poată fi studiat și jucat cum se cade și uniform. De aceea a adaus la finea broșurei și textul frumoșii și atrăgătoare muzice a „Romanei“, explicând printre note toate mișcările dansului după tactele muziceii.

Pe lângă popularitatea, de care se bucură dansul „Romana“ pretutindeni între noi, a fost tot-deuna o dorință viună a

publicului nostru de a o vedé jucându-se bine, exact și uniform. Credem, că broșura de față, care face istoricul și descrierea figurilor dansului cu multă îngrijire și acurateță, va satisface pe deplin dorinței generale.

Broșura este în cuart mare, hârtie fină și tipar elegant, cu adausul unei cole de note (muzica „Romanei“ cu explicări) și costa numai 2 cor. 50 bani (plus 5 bani porto-postal) pentru România 3 lei.

„Romana“ se poate procura de la tipografia A. Mureșianu, Brașov.

Cursul la bursa din Viena.

Din 12 Maiu n. 1903.

Renta ung. de aur 4%	121 25
Renta de coróna ung. 4%	99 50
Impr. căil. fer. ung. în aur 3 1/2%	92 —
Impr. căil. fer. ung. în argint 4%	99.10
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	99.25
Bonuri rurale ungare 3 1/2%	202 —
Bonuri rurale croate-slavone	157 25
Impr. ung. cu premii	100.65
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	100.45
Renta de argint austr.	121 25
Renta de hârtie austr.	101.10
Renta de aur austr.	93.40
Losuri din 1860.	153.80
Acții de-ale Băncei austro-ungară	163)
Acții de-ale Băncei ung. de credit	728 —
Acții de-ale Băncei austr. de credit	671 25
Napoleonori	19.06
Mărci imperiale germane	117.10
London vista	239.70
Paris vista	95.22 1/2
Rente de coróna austr. 4%	95 15
Note italiene	—

Abonamente la „Gazeta Transilvaniei“ se pot face ori și când pe timp mai îndelungat seu lunare.

Dr. H. GUST
atelier dentistic,
se află și de aci încolo
Têrgul pómelor nr. 19
d'asupra prăvăliilor D-lor
K. Essigman și Simon F.
6—10,(947).

Socotéla curată!
Cel mai cu efect săpun med. este
Săpunul Carbol-Păcură și Pucioșă
a lui **BERGMANN.**
(Marca: 2 mineri),
de la **BERGMANN & Co., Drezda & Tetschen a.E.**
esecelent și probat contra tuturor necurățeniilor
pielei, eesemă, ca: parasifi, roșeli, pistrui,
pete roșii etc. **bucata 50 bani.**
Se capătă la: **Teutsch & Tartler** și la far-
macia **V Roth, în Brașov.** 4—80,(930).

Băile de Hidroterapie
ale eforiei școlelor centrale
române din localitate se vor
deschide cu ziua de **1(14)**
Maiu a. c. (957. 2—3.)

Photoplasticul
institut de artă de primul rang.
Brașov, Strada porții nr. 16.
Duminecă dela 3 Maiu
până la **9 Maiu 1903** de vedut
o prea interesantă călătorie
Lucerii vrednice de vedut din Newyork.
50 vederi dintre cele mai splendide
Nime să nu perdă oca-
siunea d-ale vedé.
Un „Grand-Gramphon“ cântă gratuit.
M. S. Impăratul reg. Franz Ios-f,
M. S. Impăratul Wilhelm al Germa-
niei, M. S. Regele Eduard al Angliei,
M. S. Regele Ewanuil al Italiei etc.
etc. au vizitat în mai multe rânduri
Photoplasticul 3(952.)
Intrarea: **25 cr.** Copiil și militari
până la sergent **10 cr.** Abonament
pentru 8 seri, adulți **fl. 1.20**, copi **60 cr.**

Cel mai ieftin magazin de încălțăminte.

Am onórea a aduce la cunoscința On. public. **că am deschis prăvălia de încălțăminte în Strada porții Nr. 26 vis-à-vis de băcănla D-lui Zinz și am asortat cu**

tot-felul de încălțăminte moderne
pentru **dame, bărbați și copii**, decis fiind a vinde cu **prețuri ne mai pomenit de ieftine.**

În deplină convingere, că voi puté satisface cerințele On. public, îl rog a nu scăpa această ocașie binevenită, de a cumpéra încălțăminte ieftină.

Apelând la binevoitorul sprijin al On. public, îl rog de o cercetare numărósă.

Cu totă stima
Fl. Preșmerean.

(2—3.)
Strada porții nr. 26, (vis-à-vis de prăvălia D-lui ZINZ).

LOSURİ DE CLASĂ
la Loteria XII-a în condițiuni originale.

Losurile vëndute prin noi au făcut până acuma **căștigurile principale** de:

100,000 80,000 50,000 25,000 Coróna,
și afară de aceste încă circa: **dece milioane în total!**

Serviciu prompt!
In cas de câștig se păstrează cea mai mare discrețiune!

Prețurile losurilor:

Los întreg,	ju'ătate los,	sfert de los,	optime de los.
12 coróna	6 coróna	3 coróna	1.50 coróna

Tragera în **22 și 23 Maiu st. nou 1903.**

JACOB L. ADLER & FRATELE
societate de bancă în comandită, **BRASOV.**
Cea mai mare colecțură principală din Transilvania.

Sämmtliche Gewinne werden in ca. 5 Monaten gezogen und sind in Baar zahlbar.

1 Planie mi	60000000	110.000
11 Gew. 1	40000000	55.000
112	20000000	
113	10000000	
114	5000000	
115	2000000	
116	1000000	
117	500000	
118	200000	
119	100000	
120	50000	
121	20000	
122	10000	
123	5000	
124	2000	
125	1000	
126	500	
127	200	
128	100	
129	50	
130	20	
131	10	
132	5	
133	2	
134	1	
135	0.50	
136	0.25	
137	0.10	
138	0.05	
139	0.02	
140	0.01	

Pentru o optime (1/8) fl. — 75 seu coróna 1.50
un patrar (1/2) " 1.50 " " 3.—
" jumtate (1/2) " 3.— " " 6.—
" întreg (1/1) " 6.— " " 12.—

Se trimite cu ramburs seu pe lângă trimi-
terea sumei înainte. — Liste oficióse se expediază
după trageré. — Planuri oficióse gratis.

Ne rugăm ca comande de losuri originale
a se trimite direct la noi până în

22 Maiu a. c.

A. TÖRÖK & Co.
cassă de bancă
Budapest.

Cea mai mare întreprindere de loterie în Ungaria.

Fiilialele:
Centrala: **Theresienring 46/a.**
1. Filială: **Waltznering 4.**
2. " **Muzumring nr. 11.**
3. " **Elsabethring 54.**

VERZEICHNISS
aller 55,000 Gewinne.
Der grösste Gewinn im Stückloosston Falle
1.000,000 Kronen.
Special sind die Gewinne wie folgt eingeteilt:

Mulți au fost favorizați de noroc prin noi!
Mai mult de **dece milioane cor.** au câș-
tigat clientela noastră.

Loteria cu cele mai bogate șanse de
căștig este Loteria de clasă r. ung. priv.
care se va începe din nou. **1111**
110.000 LOSURI, 55.000
se sortează cu câștig, prin urmare **June-**
tate din losuri câștigă după prospectul ală-
turat.

În total se sortează în timp de
cinci luni enorma sumă de
patru-spre-dece milioane, 459,000 coróna.
Întreprinderea e pusă sub controla statului.
Prețul original al **losurilor** stabilit după
plan, Clasa I. este:

Adresa acurată.
Binevoit a trimite
Suma de fl.
Domnului **A. TÖRÖK & Co., Budapest.**
Losuri originale clasa I. a Loteriei de clasă r. ung.
Împreună cu planul oficial.
{ a se lua cu ramburs, nr. } (Ce nu convine
{ meza cu mandat postal. } se stergeți).